

Kuntoutuksella toimintakykyä -seminaari

4-5.3.2020

Holiday Club Saimaa, Lappeenranta

Markku Hupli, KauKoiKÄ-tutkimuksen
vastuuhenkilö, kuntoutusjohtaja Eksote

KauKoiKÄ – hankkeen lähtökohdat

**TUTKIMUSSUUNNITELMA
KANSANELÄKELAITOKSEN JÄRJESTÄMÄN
GERIATRISEN KOTIKUNTOUTUKSEN KOKEILUKSI
ETELÄ-KARJALAN SOSIAALI - JA TERVEYSPIIRIN
ALUEELLA VUOSILLE 2013 - 2015**

Markku Hupli
Merja Tepponen
7.9.2012

KANSANELÄKELAITOS
Terveysosasto
Kuntoutusryhmä

Ilmoitus

Kela¹²⁾

29.10.2012

33/331/2012

Etelä- Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri
Kehittämisohtaja Merja Tepponen
PL 24
53101 Lappeenranta

ETELÄ-KARJALAN
SOSIAALI- JA TERVEYSPIIRI

31.10.2012

273/00.01.05/2012

Ilmoitus kehittämishankehakemuksenne käsittelystä

Kehittämishankehakemuksenne on käsitelty KKRL 12 §:n valmisteluryhmässä. Hanke-
aieihakemustanne "Geriatrisen kotikuntoutuksen kokeilu Etelä-Karjalan sosiaali- ja ter-
veyspiirin alueella vuosille 2013 -2015" ei ole hyväksytty. Liitteenä on hankehakemusta
koskeva päätös.

Lisätietoja antavat tarvittaessa kehittämispäällikkö Seija Sukula puh. 020 63 42747 ja
juridisissa kysymyksissä hankintapäällikkö Kari P Tolonen puh. 020 63 43782, sähkö-
postiosoitteet etunimi.sukunimi@kela.fi.

Tiina Huusko
Kuntoutuspäällikkö

Seija Sukula
Kehittämispäällikkö

Liite Päätös
Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Postiosoite
PL 78
00381 Helsinki
Puhelin 020 634 11
Faksi 020 634 3464

Käyntiosoite
Höyläämötie 1 a B
00380 Helsinki
etunimi.sukunimi@kela.fi

1 (1)

www.kela.fi

KOHTI-hanke **VUOSILLE 2013 - 2015**

Kotiuttava ja kotikuntoutus ikääntyneen
itsenäisen kotona-asumisen tukena -
tutkimushanke

Akuutti sairaus ja toimintakyvyn heikkeneminen

- Akuuttiin sairauteen liittyy toimintakyvyn tilapäinen tai pysyvä heikkeneminen
  - Ikäihmisten kohdalla toimintakykyä heikentäviä ja pitkäaikaista kuntoutusta vaativia sairauksia ovat
    - aivohalvaus,
    - Komplisoitunut ja joskus kompiloitumatonkin reisikaulan murtuma,
    - hauraus-raihnaus-oireyhtymä (HRO) ja
    - vakava muistisairaus
  - Sairaudesta toipumista hidastavat mahdolliset muut pitkäaikaissairaudet tai elimistön toiminnallisten voimavarojen vähyys.
-

Sairaalaan uudelleen joutumisen riski

- Riski on suurin kahden tai neljän ensimmäisen viikon aikana kotiutumisesta.
- Riskitekijöitä on useita
  - Kuntoutus- ja kotiutumisprosessiin liittyviä riskitekijöitä ovat: terveydentilaan nähden liian varhainen kotiutus, riittämätön kuntoutus sekä moniammatillisen yhteistyön ja tiedon kulun puute (Perälä & Hammar 2003, 11).
  - Yksilön terveydentilaan liittyviä riskitekijöitä ovat mm. korkea ikä, monioireisuus / sairastavuus, HRO, kognitiivisten toimintojen häiriö, depressio, heikko itse arvioitu terveys ja toimintakyvyn lasku sairaalahoidon aikana (Preyde & Brassard 2011).

➔ Sairaalavaiheessa tuleekin nykyistä paremmin tunnista ne ikääntyneet henkilöt, joilla on kohonnut riski joutua uudelleen sairaalahoitoon lyhyen ajan sisällä kotiutumisesta.

Sairaalavaiheen kuntoutus

- Tutkimusten mukaan sairaalahoitoon joutuneiden ikäihmisten toimintakykyä ja itsenäisen asumisen edellytyksiä voidaan parantaa geriatrisella kuntoutuksella (Bachmann ym. 2010).
    - Näissä tutkimuksissa ei ole selvitetty toimintakyvyn eri osatekijöiden tasoa ja kotiutumisen välistä yhteyttä
- ➔ Epäselvää onkin, mikä on riittävä toimintakyvyn taso, jotta kotiutuminen onnistuu ensimmäisen sairaalahoitajakson jälkeen.
-

Kuntoutustarve kotiutumisen jälkeen

- Ikäihmisillä kuntoutuksen tarve jatkuu sairaalavaiheen jälkeen
    - suomalaistutkimuksen mukaan 4 kuukauden jälkeen kotiutumisesta 65 % lonkkamurtuman takia sairaalahoidoissa olleista ikäihmistä tarvitsi lisäharjoitteita ja yli 60 %:lla oli eriasteisia vaikeuksia päivittäisissä toiminnoissa (Korpi ym. 2013).
  - Kuntoutumiseen tarvittava aika ja tuki liittyy myös kuntoutujan kykyyn oppia uusia asioita
    - Lonkkamurtumapotilailla muistisairaus oli yhteydessä pidentyneeseen kuntoutusaikaan (Raivio 2004.)
- ➔ Ikäihmisten kohdalla kuntoutuksessa tulee ottaa huomioon yksilölliset edellytykset oppia uusia asioita ja kuntoutusaika tulee perustua yksilöllisiin tarpeisiin eikä tavanomaisiin hoitokäytäntöihin.

Laitoskuntoutus vs kotikuntoutus

- Aikaisemmissa tutkimuksissa on selvitetty laitoskuntoutuksen vaikuttavuutta kotona asuvien, heikkokuntoisten ikäihmisten toimintakykyyn ja kotona asumisen pituuteen (Hinkka & Karppi 2010)
  - Laitoskuntoutus lisäsi kuntoutujien toimintakykyä, mutta ei kotona asumisen aikaa.
- Laitoskuntoutuksessa pääpaino on yksilötason toimenpiteillä ja kotiympäristössä olevat toimintaa rajoittavat tekijät jäävät vähäiselle huomiolle

➔ Kotiympäristössä tapahtuvan kuntoutuksen vahvuutena on, että se mahdollistaa yksilön tarpeista ja hänen elinympäristöstään lähtevän kuntoutuksen sekä kuntoutussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden riittävyyden ja vaikutusten jatkuvan arvioinnin.

Rahoituspäätös Kelalta

- 15.11.2013
    - Allekirjoittajana johtaja Helena Pesola Kelasta
      - KKRL 12 §.n valmisteluryhmä päätti 29.10 .2013 pidetyssä valmistelukokouksessa hankehakemusta käsitelleiden asiantuntijoiden lausuntojen perusteella esittää ehdollista hyväksymistä siten että Kela maksaa puolet kotona toteutettavan fysioterapian kustannuksista , eli enintään 1 565 000 €.
      - Kuntoutusryhmä valtuutetaan neuvottelemaan hakijan kanssa.
      - Hankkeeseen tulee myös sisällyttää kustannusvaikuttavuusanalyysi.
-

Yhteistyösopimus Jyväskylän yliopiston Gerontologian tutkimuskeskuksen kanssa

- 20.3.2014
  - Allekirjoittajina Eksotesta Markku Hupli ja Jyväskylän yliopistolta professori Sanna Sipilä
    - **Yhteistyön tarkoituksena mm.**
      1. Kehittää kustannusvaikuttavaa fysioterapiaa valituille kohderyhmille
      2. Tutkia kotona toteutetun fysioterapian vaikuttavuutta
      3. Tutkia huonoja kotona selviytymisen ennusmerkkejä

Tutkimussopimus Kelan kanssa

- 16.6.2014
  - Allekirjoittajina Eksotesta Markku Hupli ja Kelasta kuntoutuspäällikkö Tiina Huusko sekä ma. Kehittämispäällikkö Hanna Pakkala
    - **Voimassaoloaika: 1.6.2014 – 21.12.2017**

Eksoten päätökset

- Eksoten hallituksen osallistumispäätös 5.3.2013
  - Eksoten hallituksen päätös hankintapalvelun hyväksymisestä 13.8.2014
    - Sopimuskausi 1.9.2014 – 31.8.2017. Sopimukseen liittyy (tarvittaessa) kaksi vuoden pituista optiota
  - Kilpailussa yritykset on laitettu rankinglistalle hinnan (60 p), vasteajan (20 p), henkilöstön perusvaatimuksen ylittävän ammattitaidon (13 p) ja koulutuksen (9 p) mukaisesti.
  - Voittajat eivät voi vaihtaa henkilöstöään tarjouksestaan poiketen = sopimusrikkomus
-